

Kop = Waarom we steeds later opa en oma worden.

Intro = Mensen beginnen tegenwoordig steeds later aan kinderen. Ze willen eerst studeren, carrière maken of van het leven genieten voordat ze een gezin stichten. 'Verstandig' vindt bijna de helft van het MAX Opiniepanel.

Het brengt met zich mee dat ouders ook op latere leeftijd opa en oma worden. Hoe is dat?

Tekst: Marloes de Moor

De verkoper in een speelgoedwinkel die 'Zo mag jij wat moois uitzoeken van je opa?' tegen uw dochter zegt. Het is de schrik van een oudere ouder. Toch is het allang niet meer vreemd om pas laat aan kinderen te beginnen. Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat vrouwen steeds vaker 35 jaar of ouder zijn als ze hun eerste kind krijgen. Eén voordeel: als een oudere vader of moeder eenmaal écht opa of oma is, zullen daar vaak geen misverstanden meer over bestaan bij de speelgoedwinkel. Iemand die op zijn 35e kinderen krijgt, zal zeventig jaar of ouder zijn als zijn eigen kinderen ook weer rond hun 35e voor nageslacht zorgen. Hoewel ouderen steeds vitaler worden, zullen na een bepaalde leeftijd onvermijdelijk lichamelijke gebreken een rol gaan spelen. Het gevolg is dat oppassen en het omgaan met de kleinkinderen fysiek zwaarder en mogelijk lastiger wordt. Oudere ouders kunnen bovendien op den duur met dubbele zorg te maken krijgen: die voor hun puberkinderen en de mantelzorg voor hun ouders die al boven de tachtig zijn.

Paul Blom (77) kreeg in 1982 op zijn 42^e zijn eerste zoon. Zijn zes jaar jongere vrouw is inmiddels overleden. Blom heeft twee kleinkinderen van drie en vijf jaar oud. Hij ervoer het nooit als een probleem dat hij een relatief 'oude' vader was. "Rond mijn veertigste zat ik in een stabielere fase van mijn leven, waardoor ik het vaderschap goed aan kon. Mijn jonge kinderen hielden mij jeugdig. Datzelfde geldt nu voor mijn kleinkinderen op wie ik eens per week pas. Zij geven mij veel energie. Ik leer elke keer weer iets van ze bij. Wel merk ik dat ik ouder ben. Ik ben niet zo goed ter been en kan ze soms amper bijhouden. Na zo'n dag ben ik echt wel gesloopt, maar ik vind het geweldig om te doen."

Jesper Rözer, socioloog aan de Universiteit van Amsterdam, deed onderzoek naar oudere ouders en concludeerde dat daaraan meerdere voordelen zitten. "Zij leiden vaak een rijker sociaal leven en hebben meer contact met burens en vrienden. Dat komt doordat zij vaak in een stabielere, kindvriendelijke omgeving wonen. Ze hebben burens met kinderen in dezelfde leeftijd, wat

het contact makkelijker maakt."

Het ouderschap op latere leeftijd wordt volgens Rözer ook als minder stressvol ervaren, omdat de relatie vaak stabiel is, de ouders meer levenservaring hebben en de carrières al enigszins op orde zijn."

Dat neemt niet weg dat er ook nadelen zijn. Rözer: "Het ouderschap is fysiek zwaarder. Zeker als je als grootouders nog jonge kleinkinderen hebt."

Toch zal dat in de toekomst steeds vaker voorkomen. De huidige samenleving is er op ingericht dat mensen later kinderen krijgen. Zo'n dertig jaar geleden was het normaal om rond je 25e kinderen te krijgen. Vrouwen bleven vaker thuis als zij getrouwd waren en kinderen kregen, terwijl zij tegenwoordig eerst zelf carrière willen maken.

Bijna de helft van het MAX Opiniepanel vindt het verstandig dat mensen eerst willen studeren en carrière maken voordat ze kinderen krijgen. 21 procent had gewild dat zij dat vroeger zelf hadden kunnen doen. 22 procent vindt het egoïstisch. Yvonne Mangels (69) weet uit eigen ervaring dat een oudere moeder ook nadelen kan hebben. "Mijn moeder was 47 jaar toen ik geboren werd. Een ongelukje. Zij had er niet meer op gerekend dat ze nog zwanger zou kunnen worden."

Mangels heeft daardoor naar eigen zeggen een vreemde jeugd gehad. "Doordat mijn ouders al zo oud waren, heb ik nooit opa's en oma's gehad die mij konden verwennen. Dat vond ik jammer. Drie waren er al dood toen ik geboren werd. Ik heb ze erg gemist. Daarbij zag mijn vader het destijds niet zitten om nog een klein kind groot te brengen. Van mijn vijfde tot aan mijn zestiende heb ik daarom op een kostschool gezeten. Dat heeft veel invloed op de rest van mijn leven gehad. Mijn broer was 22 jaar ouder. Hij werkte in het buitenland, waardoor ik hem nooit goed heb gekend."

Een ander nadeel was dat Mangels amper dertig jaar was toen zij voor haar inmiddels al oude, hulpbehoevende ouders moest gaan zorgen. "Ze waren toen al in de tachtig. Als ze ziek, zwak of misselijk waren stond ik voor ze klaar. Die verzorging liep, naast mijn fulltime baan, als een rode draad door mijn leven. Ik heb dat nooit met tegenzin gedaan, maar achteraf vraag ik me wel eens af of het wel verstandig om er zoveel tijd in te steken. Mede daardoor kwam het er niet van om een eigen leven op te bouwen en kinderen te krijgen. Halverwege de dertig moeder worden vind ik prima, maar na je veertigste zou ik het daarom afraden om nog aan kinderen te beginnen."

<Kader> Aantal oudere ouders

In 2015 werden per duizend 35- tot 40-jarige vrouwen 68 kinderen geboren, in 2000 waren dat er 57. Bij 16 procent van de 170,5 duizend baby's die in 2015 geboren werden was de vader veertig jaar of ouder. Twintig jaar geleden gold dat nog voor 10 procent. Een klein deel van die vaders is boven de vijftig. Vorig jaar hadden 2 500 baby's een vader van vijftig jaar of ouder.

Wat vindt het MAX Opiniepanel?

15,5 procent vindt het niet verstandig voor de opvoeding en zorg van een kind om op latere leeftijd kinderen te krijgen. 13,2 procent denkt dat de gezondheidsrisico's te groot zijn. 14,7 procent vindt het zielig voor het kind als het zulke ouders heeft.

36,5 procent is van mening dat iedereen zelf moet weten wanneer hij aan kinderen begint.